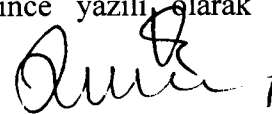

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Sayın Abdulhamit Gül* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmenin imzalanmasının 10. yılı geride bırakılırken Türkiye'de engellilere yönelik sözleşmenin genel ilkelerinin gereği olan; fırsat eşitliği engelliler için sağlanamamış, engellilere yönelik sistematik ayrımcılık önlenememiş, engellilerin tüm yaşam alanlarına tam ve etkin katılımı için gerekli koşullar oluşturulamamıştır. BM Engelli Hakları Sözleşmesi 13. Maddesinde, Engellilerin "Yargıya Başvuru Hakkı ve Adalet erişim hakkı" bir devlet yükümlülüğü olarak kabul edilmiştir. Ancak 20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen OHAL kapsamında çıkarılan 15 KHK ile yaklaşık 136 binden fazla kamu çalışanı işinden atılmış ve doğrudan idari yargı yoluna gitmeleri OHAL komisyonu marifetiyle engellenmiştir.

Bu kapsamda ihraç edilen yaklaşık 2.000 engelli kamu emekçisinin de haklarında verilmiş bir yargı kararı aradan geçen 5 yıla rağmen yoktur. Beş yıldır binlerce kamu emekçisi bu haksız uygulama ile mağdur edildiği gibi hak arama kanalları da açılmamıştır. Onbinlerce kamu emekçisinin yoksulluk, işsizlik ve ötekileştirmeye maruz bırakıldığı bu süreçte engelli ihraçların durumu çoklu bir ayrımcılık şeklinde yaşanmıştır. Ağır engelli olmasına rağmen cezaevine konulan ve ceza evinde işkence ve kötü muameleye maruz kalan birçok engelli ihraca dair bilgiler dönem dönem kamuoyuna yansımaktadır. Türkiye Engelliler Konfederasyonu ve Kamu emekçileri Sendikası Konfederasyonun verilerine göre sayıları 2.000 civarında olan engelli kamu emekçilerinin işlerine iadesi evrensel hukukun gereği acil bir şekilde yapılmalıdır.

Bu bağlamda:

- 1) OHAL döneminde çıkarılan KHK'lerle kamu emekçileri içerisinde engelli, süregelen hastalığı olan ve 60 yaş üzeri olan kaç kişi KHK'ler ile ihraç edilmiştir?
- 2) Engelli ihraçlar içerisinde gözaltına alınan, tutuklanan, hüküm giyen kişi sayısı kaçtır?
- 3) Ağır engelli tutuklu ihraçlara yönelik özbakım için destek sağlanmakta mıdır? Öz bakımını sağlayamayan engelli tutuklu ihraçlara refakatçi desteği sağlanmakta mıdır?
- 4) Özbakım becerisini yitiren engelli ihraçların tahliyesine yönelik bir planlama yapılmakta mıdır?
- 5) Engelli ihraçların kitap, gazete vb. haklarını sağlayacak Braille ve işaret dili materyalleri sunulmakta mıdır?

45735

- 6) Engelli ihraçların yaşam hakkının korunması amacıyla hükmün geriye bırakılması veya diğer adli kontrol hükümleri için bakanlığın bir girişimi olacak mıdır?
- 7) Engelli ihraçlar için 5275 sayılı yasanın 16. Maddesinin uygulanması için bir çalışma başlatacak mısınız?
- 8) Türkiye'nin BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşme ve ilgili ihtiyari protokol şartlarını yerine getirmesinde Adalet Bakanlığının yapması gerekenler nelerdir?
- 9) Korona ve cezaevi koşullarında Engelli İhraçların yaşam hakları için güvence sağlayabiliyor musunuz? Engelliliğin yanı sıra hastalıkları da olan bir mahpusun cezaevi koşullarında kalamayacağının anlaşılması için hangi şartların oluşması beklenmektedir?
- 10) Avrupa Cezaevi Kurallarının "özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese, insan haklarının gerektirdiği gibi saygılı davranılmalıdır" ilkesi engelli ihraçlar için de geçerli midir?
- 11) KHK'li engellilere yönelik ayrımcılığın önlenmesi için hangi politikaları uygulayacaksınız?